

Kedvezményezett neve: Nagymágocs

Nagyközségi Önkormányzat

Projekt címe: „A helyi identitás és kohézió erősítése Nagymágocson”

Projekt azonosítószám: TOP-5.3.1-16-
CS1-2017-00014.

Tanulmány

Bevezető:

Nagymágocs Nagyközség közigazgatási területének lakosság száma 2888 fő (2023): jelen projektünkben az egész települést határoltuk be célterületnek.

A célterületen élők 50,04 %-a nő és 49,96 %-a férfi. Az idős korosztályhoz (65 év feletti) 678 fő tartozik, ami az összlakosság szám 23,47 %-a. Az aktív munkavállaló korú felnőtt lakosság száma (19-65 év közöttiek) 1723 fő, azaz 59,66 %, a 19-25 éves korosztály ebből 209 fő, alig 12 %. A középiskolás 112 fő, általános iskolás 199 fő, óvodás 100 fő és ennél fiatalabb korúak 76 fő, együttesen az összlakosság szám 16,87 %-át teszik ki. Mindezek alapján megállapítható, hogy a település előregedő tendenciát mutat, kevés a fiatalok száma.

A célterületre jellemző az elvándorlás és a lakosság számának csökkenése. Legnagyobb igény egy olyan közösség kialakítására van, amely tartalmasan, tudatosan és közösséggé formálva szórakoztatja, oktatja Nagymágocs lakóit. Olyan közösségfejlesztési programok kialakítására törekedtünk, amelyre a lakosság igényt mutatott az előzetes projekttervezés folyamán. Az igényfelmérés keretében sor került közösségi felmérésre és interjúkra, valamint közösségi tervezőműhelyek és részvételi fórumok megtartására is. Arra a következtetésre jutottunk, hogy a közösség minőségi szórakozási lehetőségek és tartalmas programok és események megszervezését igényli, valamint olyan közösségfejlesztési szolgáltatások megvalósítását szorgalmazza, amely a generációk közötti különbségek áthidalását segítik elő, valamint minden korosztály számára attraktív eseményeket tudnak biztosítani. Emellett cél a hátrányos helyzetűek integrálása is. A tervezett és megvalósított programok lehetővé tették minden

korosztály aktív részvételét, valamint elősegítették a különböző társadalmi csoportok felzárkóztatását, ezzel együtt a generációk közötti különbségek csökkentését.

A helyi kulturális értékek és hagyományörző események szervezése iránti igény jelentősnek bizonyult, így több, a meglévő értékek ismertetését és terjesztését szolgáló eseményt szerveztünk meg. Minden lakost érintenek a biztonsági kérdések, ezért bűnmegelőzési és közbiztonsági témájú rendezvények megvalósítása is megtörtént. Ebben és az egész projekt megvalósításában aktívan közreműködött konzorciumban a Nagymágocsi Polgárőr Egyesület.

A felhívás célja a helyi identitás és kohézió erősítése, a vállalt tevékenység pedig a települések közösségi kezdeményező- és cselevő képességének fejlesztése. A projekt átfogó célja, hogy a célterületen élő helyi közösség szerepvállalása megerősödjön, fokozódjon a helyi felelősségtudat, a helyi identitás és ezzel megvalósuljon az együttműködő, integráló közösség. A projekt specifikus céljai az átfogó célok elérését segítik elő. Így a közösségfejlesztés szakmai és infrastrukturális hátterének biztosítása, a célterületen megvalósuló közösségi kezdeményezések és közösségfejlődés támogatása, valamint a célterületen élők életminőségének megtartásával és javításával a helyi identitás, helyi kötődés fokozása a terület revitalizálódása és megtartó képességének fokozása érdekében.

Közösségi felmérések eredményei:

A közösségi felmérések során a mi területünkön a kérdőíves módszer bizonyult a legkevésbé eredményesnek, a kiküldött kérdőívek számához képest alacsony számú kitöltött kérdőív érkezett vissza. Az interjúzás már eredményesebbnek tekinthető a személyes kontaktus miatt és még eredményesebbek voltak a közösségi beszélgetések, a részvételi fórumok. A projekt egésze alatt megfigyelhető volt, hogy az elektronikus világ eszközeinek segítségével hívása ellenére is a személyes kapcsolat, személyes invitálás érte el a legnagyobb eredményt.

A közösségi interjúk tapasztalatai:

A közösségi interjú célja főként az, hogy bekapcsolódásra, a közösség, a helyi társadalom életében történő cselekvő részvételre mozgósítson. A kezdeményezés, a lakosság megszólításának és bevonásának egyik fontos módszere a közösségi interjú. Az interjúztatás első lépése azon személyek megkeresése volt, akiket a helyi közösségi élet élményformáló személyiségének gondoltunk, majd az interjúk készítése során egyre szélesedett a megkérdezettek köre.

Az interjúkból származó adatok alapján a közösségre vonatkozó homogén települési identitás nem határozható meg Nagymágocson. Ez leszűrhető volt olyan általános kijelentésekből, amelyek előfordulnak minden jó helyi erőforrással rendelkező településen is. Kijelenthető, hogy nincs egy közös összetartó erő, amely a település kialakulásának múltbéli folyamataival magyarázható, a gróf Károlyi család betelepítésének okán. A településen élő csoportok egymáshoz való viszonya élesebb törésvonallal rendelkezik, mint a környező településeken. Az településre újonnan beköltözők is erről számoltak be az interjúkban. A már településen lakók néha szkeptikusan fogadják az új nagymágocsiakat. Az interjúkból kiolvasható volt az idősebb korosztályhoz tartozó, alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező, főképp mezőgazdasági tevékenységet végzők kevésbé fogadják el azt a nézetet, hogy a falun való életvitel már olyan életstílust hordoz magában, amely minőségében megközelíti a városét, és ebből adódóan a tevékenységek is változnak.

Az interjúk során mindenképpen olyan személyeket kívántunk bevonni, akik a munkaerőpiacon aktívak, kiterjedt baráti körrel rendelkeznek minden társadalmi csoport irányában, és korukat tekintve aktív módon interakcióban állnak fiatalabbakkal és idősebbekkel egyaránt.

A megvalósított rendezvények elsődleges célcsoportjai között is megfigyelhető volt a generációk közötti különbség, de minden esetben arra törekedtünk, hogy a megvalósítás során ezen csoportokat közelebb hozzuk egymáshoz, például a gyermeknap, karácsonyi mézeskalács sütés a gyermekeknek szólt, de a szervezők között megtalálhatóak voltak az idősebb korosztály képviselői, akik a régi idők hagyományait, értékeit átadhatták.

Kérdőíves módszer tapasztalatai:

A kérdőívet a település összes lakott háztartásához eljuttattuk, de ehhez a számhoz viszonyítva nem túl magas számban érkeztek vissza a kitöltött kérdőívek. A kérdőívekkel arra kerestük a választ, hogy milyen települési, közösségi és helyi identitást erősítő közösségfejlesztési beavatkozásokra van szükség Nagymágoacson. Célunk egy közösségfejlesztési folyamat kialakítása volt, amely magában foglalja a szükséges programok megvalósítását, és a különféle infrastrukturális beavatkozások előkészítését is.

A kérdőívek adatainak feldolgozása során körvonalazódtak az igényként mutatkozó, és megvalósítandó programok. A kérdőívek eredményei megerősítették az interjúk által kapott információkat. A két kutatás eredménye csupán együtt értelmezhető alaposan. Az adatokból kiolvasható egyfajta múltbéli ragaszkodás, amely az 1990-es évek előtti közösségi programjait idézi fel. Az idősebb generációk tudására számítva az értékek, tapasztalatok átadásának is teret engedünk, így jött létre például a karácsonyi mézeskalács sütés, a helytörténeti táborok. A fiatalabb generáció tagjainak igényeit is figyelembe véve valósultak meg a farsangolás és a gyermeknapi rendezvények.

A közösségi tervezőműhely és részvételi fórum tapasztalatai:

Az évek során kialakult egy olyan kis csoport, akik szinte mindig részt vettek a megrendezésre kerülő tervezőműhelyeken és részvételi fórumokon. Ők, akik igazán átfogták az évek alatt megvalósított rendezvényeket mind szervezésben, mind megvalósításban vagy akár népszerűsítésben. Mindig igyekeztünk új embereket - akár személyes megkeresés útján is - bevonni. Mindig lehet egy új megvilágításból, egy új ötletből újat, jót csinálni. Néha csak egy apró kis ötlet kell, amit a közösség erejével meg lehet valósítani és igazán népszerű, közkedvelt programelemek tudnak így kialakulni. Az elmúlt időszakban is – ha nem is ilyen kötött formában – de rendszeresen tartunk fórumokat a rendezvények tapasztalatainak megbeszélésére, valamint a megszervezendő rendezvények kialakítására.

A támogatással megvalósított projekt általános tapasztalatai:

A projekt során több esetben szükség volt a cselekvési terv és a rendezvénynaptár módosítására a helyi igényeknek megfelelően. Jól látható volt, hogy bármennyire is megalapoztuk közösségi felmérésekkel a projekt kezdetén a célokat, feladatokat és ehhez hozzárendeltük a helyi igényeknek megfelelően a közösségi programokat, azok vagy a közösség igényei vagy külső tényezők miatt (például a Covid19-világjárvány) változtak. Tapasztalatunk az volt, hogy a mi területünkön azok a közösségfejlesztő programok tudtak eredményeket elérni, amiket a helyi közösséggel közösen megtervezve, őket aktívan bevonva valósítottunk meg. Ezért erre a projekt egész időtartama és ezt követően is nagy hangsúlyt fektetünk. A személyes jelenlét ereje közösségünkben még mindig élénk, de a fiatalabb korosztály invitálásában segítségünkre vannak a közösségi média felületei is.

A projekt során egy nagyon nehéz időszak volt a Covid világjárvány. Ebben az időszakban érződött nagyon, hogy mekkora igénye van az embereknek - korosztálytól függetlenül - arra, hogy közösségben legyenek, hogy kapcsolódjanak. A mi területünkön nagy erőfeszítésünk ellenére sem működött az online programok megvalósítása. Próbáltunk farsangi jelmezes versenyt és adventi programokat is ezen a csatornákon keresztül megvalósítani. Szerencsére ezen programok személyes jelenlét lehetőségével jól működő, kedvelt programok.

2023-2024. évben is folytatni kívánjuk a korábbi évekre betervezett rendezvényeket, mindent megteszünk annak érdekében, hogy ezek hagyományt teremtsenek. Az önkormányzat saját forrásból biztosítja a rendezvények megszervezését.

Nagyon eredményesnek bizonyultak a gyermeknapok, helytörténeti táborok, melyeket közös játékokkal, vetélkedőkkel, kirándulásokkal, újszülöttek köszöntésével tettük évről-évre színesebbé. A rendezvények tematikájába mindig belecsempésztük a múltat és a helyi értékeket. Az ünnepekhez tartozó programok, készülődések az egyik legkedveltebb programelemekké váltak.

Összességében elmondható, hogy a gyermekeknek szóló rendezvények (például farsangolás, gyermeknap, tábor, Márton-napi libafutattás, kenyérsütés) a célközönség aktivitása miatt könnyebben megvalósíthatóak voltak, de minden esetben szükség volt az idősebb korosztály képviselőire, akik a megszervezésben, valamint a programokon való segítői feladatok ellátásában vállaltak szerepet. Az idősebb korosztálynak szervezett programokon való részvétel

is magas számú volt (például idősök napja, fosztónap, mulatós est). Megfigyelhető volt, hogy a célzottan nekik szervezeten programok látogatottsága a részükről magas volt.

A megvalósított közlekedésbiztonsági, valamint bűnmegelőzési rendezvények is sikeresek voltak, a gyakorlati tudásnak, a figyelemfelhívásnak óriási szerepe van, ezeknek a megtartása hosszú távú célunk.

A legkisebb aktivitást, a legnehezebben megszervezhetőséget a Gyere hozzánk szomszédolni! rendezvénysorozat mutatta, néha a települések közötti csekély távolság is legküzdhetetlenebbé tűnt. Megállapítható, hogy kényelmesek vagyunk, a helyben megszervezett rendezvényeket nagyobb számban látogatták.

A projekt keretén belül beszerzett eszközök a már megvalósított és ezt követően megvalósítandó rendezvényeket jól kiszolgálják, megkönnyítik azok megvalósítását.

A projekt kezdetén nem csak a helyi igényeket kellett jól felmérni, hanem meg kellett találni azokat az embereket, akik a közösség szempontjából kiemelkedő szerepet játszanak és a közösségfejlesztés aktív tagjaivá, mozgatórugóivá tudtak válni. Ezeket a személyeket a részvételi fórumokra is invitáltuk, valamint a rendezvények népszerűsítésében is szerepet vállaltak. Azt gondolom, hogy a projekt eredményeit abban is lehet mérni, hogy ezeket a személyeket a projekt után mennyire vállalnak továbbra is szerepet. Szerencsés helyzetben vagyunk, mert a korábbi aktív segítőkre minden esetben számíthatunk, önként is jelentkeznek. Összességében a tapasztalataink és a projekt befejezése óta eltelt időszakot tanulmányozva látható, hogy eredményes volt a közösségfejlesztés. A projekt keretén belül megvalósított rendezvények a mai napig sikeresek, azokat a korábbi résztvevők várják, új és új emberek jelennek meg, a megszervezésben sok önkéntes munkájára számíthatunk. Volt olyan programelem, amely csak az első évben valósítottunk meg, de a közösségi igényeknek eleget téve újra életre hívtunk. A rendezvények során és azóta is a konzorciumi partner, a Nagymágocsi Polgárőr Egyesület tagjai mellett az együttműködő intézmények, civil szervezetek, vállalkozások segítségére számíthatunk. Ezeknek a száma a projekt előrehaladtával nőtt, melynek megtartása is cél. Fő célunk, hogy az elmúlt időszakban kialakított szoros együttműködést, együtt gondolkodó, együtt tenni akaró közösséget megtartsuk, lehetőségünkhöz mérten bővítsük. Az együttműködés fenntartása, ápolása pont olyan nehéz feladat, mint annak kialakítása, de egy kis településen a mozgatórugók megtalálása

SZÉCHENYI 2020

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

még fontosabb annak elkerülése végett, hogy az itt lakó fiatalok ne vándoroljanak el más településekre. Ha itt megtalálják a kikapcsolódási lehetőségeket, jól érzik magukat, akkor talán nagyobb esély marad a helyi identitástudat kialakítására és annak fenntartására. Az idősebb korosztály jóléte, kimozdítása a magányból, az otthonlétből nehéz, de fontos feladata egy előregedő társadalomnak. Kell, hogy ők is részt vegyenek a programok megszervezésében és megvalósításában, mert nekik olyan tudásuk, tapasztalataik vannak, mely a jövő generáció formálásában szerepet kell, hogy kapjanak. Így minden rendezvényen odafigyelünk a generációk összehozására is.

Nagymágocs, 2024. március 6.

A tanulmányt összeállította:

dr. Vida Bernadett

szakmai vezető

